

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Missurus est Diabolus aliquos ex vobis in carcerem: Esto fidelis vsque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. Sectio V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Missurus est Diabolus aliquos ex vobis in carcerem: Esto fidelis
Usque ad mortem, & dabo tibi coronam vite.

SECTIO V.

IN reliqua Epistolæ parte duo præcipue continetur. Primum enim prædicitur Episcopo Smyrnenli imminens Ecclesiæ persecutio, vt sese ad illam animose excipiendam parat, cum dicitur, *Ecce missurus est Diabolus aliquos ex vobis in carcerem ut tentemini*, vbi illud est obseruandum. Dæmonem hoc loco appellari ad ministrum diuinæ iustitiæ, & providentiæ in inferendis laboribus & calamitatibus: est enim proprium ministrorum iustitiæ, mittere in carcerem: quam obrem D. Hieronymus in Psalmum 107. appellat Dæmonem questionarium Domini, idque deducit ex verbis Apostoli i. ad Timoth. i. vbi Paulus sic ait: *Quos tradidi sarrana, vt discant non blasphemare.* Ergo Diabolus, inquit Hieronymus, quasi questionarius Domini est, qui enim non recte ambulant traduntur Diabolo, vt ab ipso cruciati ad Deum conuertantur. Verum hoc loco non est questionarius Domini ad cruciandum bonos propter aliqua crimina, sed ad patientiæ exercitationem, probationem virtutis & meritorum legem, quemadmodum significatur, cum dicitur, *vt tentemini*. Deinde magnifica pollicitatione Smyrnæ Angelus ad perseuerantiam excitatur illis verbis, *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vite*. Vbi per coronam vite æterna felicitas accipienda est, quæ non nisi fideli, id est, perseueranti vsque ad mortem promittitur, iuxta illud Matthæi 10. *Qui perseuerauerit usque in finem, hic saluus erit*, & Ecclesiastici 4. *vsque ad mortem certa pro iustitia*. Non vacat autem mysterio, quod æterna felicitas non solum corona, sed vite corona nuncupatur: quod pauld fufius iam explicandum est. Et quidem, quod attinet ad coronæ appellationem, non solum hoc loco, sed multis etiam alijs gloria corona dicitur: veluti Psalm. 102. *Qui coronat te in misericordia, & miserationibus*. Et 2. ad Timoth. 2. *Non coronabitur, nisi qui legitime certauerit*. Et cap. 4. *In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ*. Et 1. Pet. 5. *Cum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcescibilem gloria coronam*: cuius appellationis ratio multiplex est. Prima est D. Augustini lib. vnico de agone Christiano: quia nimirum datur certantibus, iuxta illud Pauli pauld ante citatū: *Non coronabitur nisi qui legitime certauerit*. In cuius rei figurā voluit Hebræos Deus ad terram promissionis armatos procedere, & in morē castrorum tributim dispositos sub vexillis esse militariis, & castrametari, vt habes Numerorum 2. & 10. Eandem ob causam Ecclesiæ palmæ similis dicitur, quæ nisi victoribus conceditur. Canticorum 7. *Saturata assimilata est palma*: quam similitudinem tripliciter exponit Beda in commentarijs Canticorum. Primum, quia palma, cum ei pondus imponitur, non succumbit, sed potius in morem forticis sese erigit. *Sic enim statua*, inquit, *Ecclesiæ rectitudo est bona operationis, quæ ad terrenam concupiscentiam incuruari despicit, totam se ad caelestia promerenda sustollit*: quam rectitudinem ponet Apostolus, cum ait 1. ad Cor. 16. *Stete in fide, viriliter agite*. Deinde quia palma in inferioribus aspera videtur, in summo autem pulchritudinē, & fructus suauitatē ostendit: sic namque Ecclesiæ, & quælibet fidelis anima asperos in terra portat pro Domino labores, sed mercedem à Deo gratissimam se accipere sperat in caelo: aspera est palma iuxta terram, quia passionem patiuntur propter iustitiam electi: pulchra est, & dulcis in summo, quia gaudent in pressuris, & exultant scientes, quod merces eorū copiosa est in caelis. Denique quia pal-

^{I.}
Dæmon, ad-
minister di-
uina iustitiæ.
1. Timoth.
1. 20.

Perseueran-
tia.

Matth. 10.
21.

Beatitudo,
cur corona.

Psalm. 102.

2. Tim. 2.

Item 4.

1. Pet. 5.

D. August.

Quia datur

legitimè cer-

tantibus, ideo

quæ Ecclesiæ

dicitur pal-

ma.

Cant. 7.

Beda.

1. Cor. 16.

IE. CAS
H.
POCA
POT

ma manus victricis ornamentum est, sed & apud antiquos quicumque in certamine vicissent, palma coronabantur. Statura ergo sponsæ assimilatur palma, cū erecta in amorem superiorum, meditata interit in acie consistens brauium illud, quo victis finito agone donanda est: vne Apocalypsis 7. dicitur, *Et palma in manibus eorum*: in Ezechielis 41. docet Propheta vidisse se in templi illius mystici parietibus calatas palmas, & Cherubim, *Fabrefacta*, inquit, *Cherubim, & palmae, & palma inter Cherub & Cherub: duasque facies habebat Cherub: faciem hominis iuxta palmam ex hac parte, & faciem leonis iuxta palmam ex alia parte, expressam per omnem domum ex circumitu: de terra usque ad superiora porta Cherubim, & palma calata erant in pariete templi.* Quem locum sic exponit Diuus Hieronymus. Palma calantur, in quibus signum victoriæ est, quæ erant inter Cherub, & Cherub, vt vnus Cherub, duarum palmarum lateribus vallaretur, qui Cherub non quatuor, sed duas habebat facies, hominis scilicet & leonis, quorum primum ad rationem pertinet, secundum ad fortitudinē: quod verò huiusmodi ornatus fuerit per omnē domum, illud significat, omnes qui in Christi Ecclesia sunt, salutarem debere habere cognitionem rerum diuinarum, & victoriam de hostibus reportare, ad quod, quia prudentia, & magnitudo animi requiruntur, duplicem Cherub habebat faciem hominis, ac leonis.

Apoc. 7.
Ezech. 41.
Palma in tē-
plo.

D. Hieron.

II.

Secundo pro-
pter circulum
perfectissim-
um & ca-
pacissimam.
Exod. 25.

D. Hieron.

Secunda ratio desumitur à figura, quæ rotunda est, atque adeo perfectissima, & capacissima, sineque omnino carens: sic enim æterna felicitas perfectissima est: gaudia omnia complectitur: finem nunquam est habitura: quam ob causam eam fuisse expressam per arcam fœderis rectè possumus intelligere: ea namque habebat coronam auream per circuitum, vt refertur Exod. 25. Sic enim gloria, arca est bonorum omnium thesauros, ad diuitias continens, coronamque habet per circuitum, quia suo ambitu omnem durationem complectitur: quo sensu D. Hieronymus interpretatur illud Psalmi 64. *Benedices corona anni benignitatis tuæ. Quia mirum*, inquit Hieronymus, *sanctos prauis, & temetipsum eorum agminibus coronabis, circulum autem & semper in se currentia anni tempora coronam vocauit.* Hæc ille.

II.

Psalm. 20.

Tertio quia
ex gemmis
duodecim.

Esaï. 15.

1. Corinth. 15.

Esaï. 15.

Eccles. 14.

1. Cor. 13.

Psalm. 15.

Exod. 12.

Psalm. 147.

Psalm. 90.

Psalm. 102.

Psalm. 57.

Gen. 43.

Tertia ratio est, quia est pretiosissima instar coronæ omnium gemmarum genere exornata: quæ ratio desumitur ex illis verbis Psalm. 20. *Posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso.* Duodecim verò huius coronæ gemmæ pulcherrimæ colliguntur ex sacris literis. Prima est sanitas sine ægritudine. Esaï. 25. *Præcipitabit Dominus mortem in sempiternum.* & 1. ad Corinth. 15. *Absorpta est mors in victoria.* Secunda, plenitudo sine defectu. Esaï. 25. *Non esurient, neque sitient amplius.* Tertia, refectio sine fastidio. Ecclesiastici 24. *Qui edunt me, adhuc esurient, & qui bibunt me adhuc sitient.* Quarta, Scientia sine ignorantia. 1. ad Corinth. 13. *Videmus nunc per speculum, in enigmate: tunc autem facie ad faciem.* Quinta, Gaudium sine tristitia Psalm. 35. *Torrente voluptatis tuæ potabis eos:* nam modo comedimus agnum cum lactucis agreilibus, Exod. 12, Sexta, Pax sine perturbatione Psalm. 147. *Qui posuit fines tuos pacem, Et Psalm. 36. Delectabuntur in multitudine pacis.* Septima, Securitas sine timore. Psalm. 90. *Non timebis à timore nocturno, à sagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris, ab incurso, & Damonio meridiano.* Octaua, Adimpletio omnium desideriorum. Psalm. 102. *Qui replet in bonis desiderium tuum.* Nona, Laetitia de iustitia Dei, & pœna malorum. Psalm. 57. *Lætabitur iustus, cum viderit vindictam: manus suas lauabit in sanguine peccatoris.* Decima, Gaudium de congregatione; & societate iustorum. Quod fuit typicè expressum in isto conuiuio, quod fecit Ioseph omnibus fratribus suis simul congregatis Gen. 43. Vndecima, Gaudium de consideratione bonorum, quæ quique fecit. In hanc enim sententiam potest quoque exponi

exponi illud Apoc. 14. Opera illorum sequuntur illos. Duodecima, & postrema, Gaudium de consideratione malorum, à quibus Deus unumquemque beatum liberavit. Psalm. 88. *Misericordias Domini in aeternum cantabo.* His duodecim gaudijs, quasi duodecim gemmis pretiosissimis gloriae corona exornabitur.

Quod verò attinet ad secundum, cur corq̄a vitæ appelletur, duplex potest afferri ratio. Prior est, ut alludatur ad vitam, quam Sancti propter Deum neglexerunt, strenuè mortem pro eius honore oppetentes. Quam rationem innuit Richardus de S. Victore, expresseque affert Ioachimus. *Corona, inquit, vitæ promittitur, quia ij, qui donant vitam Deo, cum triumpho pretiosa mortis perveniunt ad veram vitam: quoniam ut eam servare possent in regno, eam in exilio perdidērunt, iuxta illud Ioannis 12. Qui amat animam suam perdet eam, & qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam custodit eam.* Significatur igitur Sanctos pro Christo non amisisse vitam moriendo, sed eam pro meliori commutasse: imo illa postea tanquam corona, quam amisisse videbantur, coronari. Posterior ratio est, ut fiat allusio ad flores, ex quibus gloriae corona contexitur, & significetur sempiternæ gloriae duratio: quo sensu appellatur corona vitæ, quia semper vivens, hoc est nunquam languescens, aut demorientur flores, ex quibus conficitur. Quo proculdubio videtur allusisse Petrus. sua epistola cap. 5. cum eam appellavit immarcescibilem: quam eandem ob causam status beatorum comparatur verno tempore, quo tempore campus omni florum genere vestitur, & arbores in gemmas erumpunt, iuxta illud Canticorum 2. *Tam hyems transiit, imber abiit, & recessit, flores apparuerunt in terra nostra.* Huiusmodi igitur coronam fidei, id est, perseveranti vsque ad mortem promittitur, id quod etiam aliter sequentibus verbis explicatur, cum dicitur. *Qui vicerit, non ledetur à morte secunda;* ubi per mortem secundam intelligitur aeterna damnatio, quæ mors secunda dicitur, tum comparatione mortis corporalis, qua anima à corpore separatur: tum comparatione culpæ, quæ mors prima est, & causa huius mortis secundæ. De mortis generibus legendus est D. Ambrosius libro de bono mortis capite secundo, & sequentibus.

III.
Gloria, cur
vita corona,
Richardus.

Ioan. 12.

I. Petr. 5.

Cant. 2.

Eterna dā-
natio, mors
secunda.

COMMENTARIUM TERTIVM EXEGETICVM.

DE ANGELO PERGAMI.

Hæc dicit, qui habet romphæam vtraque parte acutam: Scio vbi habitas, vbi sedes est Satana, & tenes nomen meum, & non negasti fidem meam, & in diebus illis Antipas testis meus fidelis, qui occisus est apud vos, vbi Satanas habitat.

SECTIO PRIMA.

TERTIA Epistola scribitur ad Episcopum Pergami. Fuit autem Pergamum suæ Pergamus, insignis vrbs in Asia minori, ita dicta, quòd in edita rupe sita esset, loca enim editiora olim Pergama dicebantur, eo verò maxime gloriatur hæc vrbs, quod patria fuit Galeni Medici clarissimi. Literæ